

ABETO DE DOUGLAS

ABETO DE DOUGLAS *Pseudotsuga menziesii*

OUTRAS DENOMINACIÓNS: Piñeiro de Oregón.

ORIGEN: Occidente de América do Norte.

DISTRIBUCIÓN: En Galicia é moi empregado con fins ornamentais e en repoboacións forestais.

DESCRICIÓN: Árbore de folla perenne e monoica; polo normal chega aos 75 m de altura, áinda que existen exemplares de ata 100 metros. Está considerada como unha das árbores más altas do mundo. O abeto máis alto de que se ten constancia era coñecido como Mineral Tree, e medrou preto de Mount Rainier, en Washington; tiña 1020 anos de idade e 119,8 m de altura, e caeu en 1930. Na actualidade o máis alto é o abeto Brummit, descuberto en 1991 en Coos County, no Estado de Oregón. Mide 100,27 m de altura e 3,5 m de diámetro, e ten un volume de 296,63 metros cúbicos. Cortiza grossa, más ou menos profundamente fendida e de cor marrón avermellada. Acículas flexibles e acanaladas na face, de 2 a 3 cm de lonxitude e de cor verde escura, cun forte olor a limón ou mandarina ao fretar. As inflorescencias masculinas son verde-amareladas e as femininas verdosas ou vermelhas. Piña grande, de cor marrón clara e con brácteas que sobresaen entre as escamas.

USOS: Utilizada con fins ornamentais e como madeira, ten moitas aplicacións na carpintaría e úsase, ademais, para facer pasta de papel, vigas, travesas de ferrocarril etc.

CEDRO DO ATLAS

Cedrus atlantica

CEDRO DO ATLAS

OUTRAS DENOMINACIONES: Piñeiro de Marrocos.

ORIGEN: Especie das montañas de África do Norte (Marrocos e Alxeria).

DISTRIBUCIÓN: En Galicia é empregada como árbore ornamental.

DESCRICIÓN: Árbore de grande tamaño e moi lonxeva, pode chegar aos 40 m de altura e vivir 1000 anos. Porte piramidal, con pólas ascendentes e cortiza gris clara, pouco fendida. Acículas de corte cuadrangular, verdes ou azuladas, de 0,8 a 3 cm de lonxitude e co ápice agudo. Inflorescencias masculinas de cor amarela verdosa e femininas de tonalidade verde esbrancuxada, florecen entre outubro e novembro. Piñas erectas, cilíndricas, co vértice aplanado, de 5 a 10 cm de lonxitude e de cor verdosa, que chegan a ser castañas na madureza.

USOS: É o máis resistente de todos os cedros e proporciona unha boa madeira, moi resistente a podrecer, moi aromática, e cun cheiro que afasta os insectos. Moi empregado con fins ornamentais. O aceite natural aromático ten propiedades antisépticas e era empregado polos antigos exipcios no proceso de embalsamamento.

LIQUIDÁMBAR

Liquidambar styraciflua

LIQUIDÁMBAR

OUTRAS DENOMINACIONES: Árbol de ámbar, árbore do estoraque.

ORIGEN: Sur de EUA, México e Guatemala.

DISTRIBUCIÓN: Como árbore sementada ten unha distribución moi extensa.

DESCRICIÓN: Árbore monoica que polo normal chega entre os 10 e os 15 m de altura, e na natureza pode ser maior (de 20 a 35 m). Copa piramidal, cando é nova, e cortiza moi fendida. Follas caedizas e similares ás do freixo, coa face verde escura e o envés máis pálido, que mudan de cor no outono. Florece de marzo a maio, as flores femininas sitúanse en inflorescencias colgantes e as masculinas en acios erectos. O froito é espiñento e está composto por moitas pequenas cápsulas.

USOS: Popular árbore ornamental polas súas intensas cores outonais. Madeira de mala calidade, que se usa para facer pasta de papel. A resina, chamada estoraque, é unha goma con poucas propiedades terapéuticas e cheiro a ámbar gris, de aí o nome da árbore. Foi empregada como bálsamo pulmonar, contra a ciática, contra a debilidade nerviosa, etc. Mesturada co tabaco era fumada na corte dos emperadores mexicanos.

CEDRO DO LÍBANO

CEDRO DO LÍBANO *Cedrus libani.*

OUTRAS DENOMINACIONES: Cedro do Líbano.

ORIGEN: Orixinario do Medio Oriente.

DISTRIBUCIÓN: Emblema do Líbano, onde non existe máis que como unha reliquia nas pendentes do Monte Líbano. A maior poboación hoxe en día atópase en Turquía, na cordilleira do Taurus. En Galicia atópase como árbore ornamental.

DESCRICIÓN: Árbore de grande talla, pode pasar dos 40 m de altura. Cortiza fendida e de cor pardxa agrisada. Porte cónico de novo e de adulto con forma de parasol. Acículas de sección subcuadrangular, de 1,5 a 3 cm de lonxitude, ríxidas e punzantes, de cor verde escura. Piñas erectas con forma de bocoi, de 7 a 10 cm de lonxitude e co vértice aplanado, de cor violácea e agrisada na madureza.

USOS: A súa madeira considérase das más pesadas, densas, fortes, duradeiras e aromáticas. As referencias aos cedros do Líbano remóntanse aos comezos da escritura, no terceiro milenio a de C. Subministraba a madeira máis prezada do Cercano Oriente aos reis de Exipto, de Mesopotamia, de Fenicia, de Asiria, de Babilonia, de Persia e de Grecia, ata que a rexión foi sometida por Roma. No século X a. de C. os fenicios construíron para Salomón un gran pazo con madeira de cedro. Tamén se empregou madeira de cedro para construir o Templo de Eolo en Grecia. Os antigos exipcios non só utilizaron amplamente a madeira de cedro, senón que usaron tamén un conservante de resina de cedro, chamado «vida dos mortos», no seu proceso de embalsamamento. Dise que Xesucristo foi crucificado nunha cruz de madeira de cedro. No ano 118 da nosa era o emperador Adriano estableceu regras para protexelos.

CERDEIRA DE FLOR

CERDEIRA DE FLOR *Prunus subhirtella*

OUTRAS DENOMINACIONES: Cerezo de flor, cerezo de primavera.

FAMILIA: Rosaceae.

ORIGEN: Nativa do Xapón.

DISTRIBUCIÓN: Moi empregada como árbore ornamental.

DESCRICIÓN: Mediana árbore de folla caduca de ate 10 m. de altura. Follas ovadas ou ovado-lanceoladas, simples, coa marxe serrada e de cor verde escura, amarelas no outono. Flores en acios, que poden ser de cor branca ou rosa, e que aparecen antes que as follas (a finais de marzo ou abril). O froito é unha cereixa de cor escura.

USOS: En Xapón as cerdeiras de flor están consideradas emblema nacional e forman parte do patrimonio do país. A súa floración é un dos eventos más esperados ao inicio da primavera, a festa do Hanami. É unha árbore de gran valor ornamental e moi cultivada no mundo.

ALFANEIRO CHINÉS

Ligustrum lucidum

ALFANEIRO CHINÉS

OUTRAS DENOMINACIONES: Ligusto, ligusto chinés.

ORIGEN: China.

DISTRIBUCIÓN: Podémola atopar en moitos parques de Galicia, non se encontrou naturalizada.

DESCRICIÓN: Arboriña “semempreverde” de 4 a 8 m de altura, copa frondosa e o tronco de cortiza lisa, agrisada. Follas ovadas, coriáceas, de 6 a 12 cm de lonxitude, de cor verde lustrosa na face e máis pálidas no envés. Flores hermafroditas, polinizadas coa axuda dos insectos, que se situan en inflorescencias piramidais e florecen en xuño ou xullo. O froito é unha pequena drupa con forma de globo e de cor negra azulina, que permanece moi tempo na árbore e constitúe un bo alimento no inverno para os paxaros urbanos.

USOS: Moi usada como árbore ornamental en Galicia; admite as fortes podas e soporta moi ben a polución do tráfico. Na China, as drupas, que son un pouco tóxicas, úsanse na medicina tradicional para o tratamento da «debilidade sexual», o cansazo e para aumentar o yin do corpo.

ACIVRO

ACIVRO *Ilex aquifolium*

OUTRAS DENOMINACIONES: Xardón, acebo

ORIGEN: Orixinaria de Europa, norte de África e oeste de Asia.

DISTRIBUCIÓN: É unha especie autóctona, máis abundante na parte oriental de Galicia, onde chega a formar pequenos bosques: serra de San Mamede, Ancares, Caurel. Non é rara a súa presenza no resto do país en zonas sombrizas de bosques caducifolios.

DESCRICIÓN: Pequena árbore de folla perenne, con pés machos ou femias. Alcanza os 15 m nos individuos máis vellos e normalmente non supera os 5 ou 8 m. Cortiza lisa de cor agrisada e copa baixa, de forma cónica, moi ramalluda. Follas de 6 a 8 cm de lonxitude, persistentes, coriáceas, co bordo ondulado e espiñento (ás veces atópanse follas de bordo liso). A cor é verde escura, brillante na face, más pálida no envés. Florece entre abril e maio, as pequenas flores son de cor branca e están situadas nas axilas das follas. O froito é de cor vermella, ten de 7 a 8 mm de diámetro, aseméllase a unha baga e madura a mediados do outono ou no inverno.

USOS: Utilizada con fins ornamentais, especialmente no Nadal, por iso está prohibida a colleita de pés e pólas, así como a comercialización de exemplares silvestres. A madeira é moi apreciada para o traballo do torno e a ebanistaría. Tamén tivo certa utilidade en medicina popular: as follas como diurético e laxante, a cortiza como febrífuga, os froitos como purgante e, en grandes doses, como vomitivo. Ten un importante valor ecológico por ser refuxio e reserva de alimento invernal para moitos animais.

CHOPO CANADENSE

Populus × canadensis

CHOPO CANADENSE

OTRAS DENOMINACIONES: Chopo do Canadá, lamigueiro, álamo mouro, álamo, chopo común.

FAMILIA: Salicaceae.

ORIGEN: Grupo moi polimorfo de híbridos obtidos ao mesturar *Populus deltoides* e *Populus nigra*.

DISTRIBUCIÓN: Ornamental e en repoboacións forestais por todo o mundo.

DESCRICIÓN: Árbore caducifolia con pés machos ou femias, de ata 25-30 m. de altura. Tronco derecho cunha cortiza que co tempo fende ao longo, de cor gris ou pardo-agrisada. Follas grandes, verdes, de forma triangular, base con forma de corazón e bordo dentado. Floración nos meses de febreiro e marzo (antes de apareceren as follas) e o vento é o que axuda na súa polinización. Flores unisexuais agrupadas en aumentos colgantes. O froito é unha cápsula.

USOS: Fins ornamentais e, ao medrar rapidamente, para a produción de madeira. Emprégase para carpintaría e para elaborar pasta de papel.

SÓFORA

Sophora japonica

SÓFORA

OUTRAS DENOMINACIONES: Acacia do Xapón.

FAMILIA: Fabaceae.

ORIGE: China, Corea.

DISTRIBUCIÓN: Cultivado en América, Xapón (onde foi descrito para a ciencia) e Europa. En España é empregada como árbore ornamental dende o século XVIII.

DESCRICIÓN: Árbore de folla caduca que medra paseniño, ata chegar a unha altura de entre os 5 e os 20 m. Copa ampla e tronco recto coa cortiza rugosa, fendida e escura. Follas compostas de 15 a 20 cm de lonxitude, con 11 a 13 folíolos aguzados verde escuros na face e glaucos no envés. As flores saen ao fin do verán, cando xa rematou a floración da maior parte das outras árbores, cheiran moi ben e están dispostas en acios terminais. Son de cor branca-crema, pequenas e moi visitadas polas abellas. O froito é un legume de cor verde e de gran tamaño, de 5 a 8 cm de lonxitude, que permanece bastante tempo na árbore.

USOS: Con fins ornamentais, emprégase como árbore de aliñación e en xardíns por ser rústica, por ter boa sombra, por aturar ben a friaxe, a calor, e as podas fortes. Todas as partes da planta conteñen un principio purgante tan activo que mesmo ao tornear a madeira se poden padecer cólicos.

CIPRÉS DE LEYLAND

Cupressocyparis leylandii

CIPRÉS DE LEYLAND

OUTRAS DENOMINACIONES: Alcipreste de Leyland, ciprés de Leyland.

ORIGEN: Híbrido natural entre *Cupressus macrocarpa* e *Chamaecyparis nootkatensis*, descuberto en 1888 no País de Gales por C. J. Leyland.

DISTRIBUCIÓN: Árbore ornamental moi cultivada en todo o mundo.

DESCRICIÓN: Chega a ter entre 20 e 25 m de altura, porte columnar e crecemento rápido. Follas con apariencia de escama, lixeiramente aromáticas e de cor verde escura, un pouco más pálidas no envés. Piñas duns 2 cm de lonxitude, con cinco sementes estériles.

USOS: Árbore exclusivamente ornamental. Atopámola solitaria, en pequenos grupos ou formando sebes.

LOUREIRO

Laurus nobilis

OUTRAS DENOMINACIONES: Gamallo, laurel.

ORIGEN: Esténdese por toda a área mediterránea, ata Asia Menor.

DISTRIBUCIÓN: Abundante en barrancos húmidos e sombrizos do litoral, penetra no interior polos vales fluviais. Espontáneo en Galicia, sendo unha especie sucesoria dos bosques de laurisilva do terciario. Na illa de Cortegada existe un pequeno bosque de loureiros, único en Europa.

DESCRICIÓN: Pequena árbore con pés machos ou femias, de folla perenne, de 5 a 10 m de altura, de tronco derecho e cortiza agrisada e lisa na madurez. Copa densa e dun verde moi escuro. Follas coriáceas de 3 a 9 cm, co bordo enteiro algo ondulado, face de cor verde escura e envés más pálido. Posúen células oleíferas que lles confiren o seu característico olor cando rompen. Florece entre marzo e abril e é polinizada coa axuda dos insectos. As flores son unisexuais debido ao aborto das estruturas dun do sexos, amarelentas e agrupadas en inflorescencias de catro a seis flores. O froito é unha baga ovoide, negra, que madura no comezo do outono pero que pode permanecer na árbore ata xaneiro. As sementes son diseminadas polas aves.

USOS: Especie leñosa de gran valor histórico. O ramo de loureiro é símbolo do triunfo nas culturas mediterráneas e con el coroábanse os heroes e os poetas. Os estudiantes na antigüidade recibían un ramo de loureiro con froitos (de aquí deriva a palabra bacharelato: *bacca laureatus*). Cultivada nos xardíns como árbore ornamental e tamén polas súas follas, utilizadas como condimento en culinaria, e polas súas propiedades medicinais, coñecidas dende a antigüidade, tales como tónico estomacal, carminativas e emenagogas. Tamén en forma de ungüento resulta eficaz contra a reuma. En veterinaria utilízase contra os parásitos dos animais domésticos. A madeira, moi dura, é de utilidade en marquetaría e exhala un agradable olor.

LOUREIRO

CIPRÉS

Cupressus sempervirens

CIPRÉS

OUTRAS DENOMINACIONES: Alcipreste común, ciprés común.

ORIGEN: Supонese que é nativo do Mediterráneo oriental (Irán, Siria, Chipre).

DISTRIBUCIÓN: A área de distribución orixinal non está ben determinada, xa que dende a antigüidade foi moi cultivado en todo o mundo.

DESCRICIÓN: pode chegar aos 30 m de talla e ten porte columnar ou estendido. Cortiza delgada de cor parda agrisada, con longas fendas lonxitudinais. Follas como escamas, chairas e de cor verde escura. Florece a finais do inverno, as inflorescencias masculinas son de cor amarela e as femininas solitarias ou en grupos. Piñas esféricas de cor verde, que pasan a gris marrón aos dous anos, na madureza.

USOS: Moi empregado como árbore ornamental e para facer sebes. Non está clara a procedencia da súa simboloxía funeraria e a orixe do costume de sementalo nos camposantos, quizais á súa lonxevidade e que se pensaba que axudaba as almas dos mortos a elevarse, dado que é unha árbore “sempreverde” e maxestosamente apunta ao ceo. Ten unha madeira pesada, duradeira e resistente á humidade, empregada dende a antigüidade na construción naval, na carpintaría ou para facer guitarras. En medicina, as follas e as piñas utilízanse para o tratamento das varices, das chagas varicosas, das almorráis e dos problemas da próstata. É adstrinxente, expectorante, diurético, vasoconstrictor, sudorífico e febrísguo.

ÉRBEDO

Arbutus unedo

OUTRAS DENOMINACIONES: Albedro, esbedro, madroño.

ORIGEN: Orixinaria da rexión mediterránea e da costa atlántica do sur de Europa.

DISTRIBUCIÓN: Espontánea nas zonas cálidas de Galicia e concas dos ríos.

DESCRICIÓN: Arbusto ou pequena árbore de folla perenne que pode chegar ata os 10 m de altura. Tronco curto con cortiza parda-avermellada, gretada e caediza cando vella. Follas algo coriáceas, co bordo dentado, de cor verde escura, más claras no envés. Florece no outono ou ao principio do inverno. Son os insectos os que axudan na polinización. Pequenas flores hermafroditas de cor branco verdoso, agrupadas en inflorescencias colgantes. O froito é unha baga comestible de cor vermella escura, que madura en novembro ou decembro do ano seguinte, coincidindo coa nova floración.

USOS: Utilizada con fins ornamentais. Os froitos serven para elaborar licores, aromatizar augardentes e preparar marmelada. As follas e a cortiza son astrinxentes e como tal combaten diarreas e disentería. As follas tamén teñen propiedades antisépticas. A madeira tense utilizado no traballo do torno.

ÉRBEDO

ÁRBORE DO AMOR

ÁRBORE DO AMOR *Cercis siliquastrum*

OUTRAS DENOMINACIONES: Sicómoro, cercis, árbore de Judas.

ORIGEN: Sur de Europa e Asia.

DISTRIBUCIÓN: En Galicia é empregado con fins ornamentais.

DESCRICIÓN: Pequena árbore de folla caduca de 4 a 5 m de altura. Tronco de cortiza lisa, moura e copa irregular, cunha certa forma de parasol. Follas arredondadas de 7 a 12 cm de lonxitude, de cor verde na face e glaucas no envés. Pequenas flores de cor rosa e dispostas en acios, que aparecen en marzo ou abril ao longo das pólas, antes de que saian as follas. O legume permanece na árbore moito tempo, é de cor marrón-vermella, de 6 a 10 cm de lonxitude e contén moitas sementes

USOS: Boa árbore para usos ornamentais ao ser resistente á seca, aos solos con cal e ao soportar ben a calor do verán e o frío do inverno. En ocasións utilízase como mato ornamental pola súa follaxe, con moitas pólas dende o solo.

PIÑEIRO MANSO

PIÑEIRO MANSO

Pinus pinea

OUTRAS DENOMINACIONES: Piñeiro real, pino piñonero.

ORIGEN: Orixinaria da rexión mediterránea.

DISTRIBUCIÓN: Especie naturalizada atopada nas proximidades dos núcleos habitados.

DESCRICIÓN: Piñeiro que pode sobrepasar os 25 m de altura. Cortiza castaña avermellada, con placas tamén vermelhas separadas por gretas. O tronco é único e divídese en pólas da mesma gordura, de maneira que se forma unha copa alta, coa típica forma de parasol, arredondada e densa. Acículas de 10 a 20 cm, persistentes, punzantes polo ápice puntiagudo e de cor verde algo azulado, en grupos de dous e rodeadas na base por unha vaíña membranosa. Florece entre marzo e maio e ten flores unisexuais; as masculinas reunidas en conos amarelos e as femininas reunidas en conos ovoides, verdosos, solitarios ou en grupos de dous. As piñas maduran o terceiro ano despois da floración, son ovoides, de 8 a 14 cm de lonxitude e de cor castaña avermellada. A semente é o coñecido piñón, un comestible apreciado recuberto por unha dura cortiza.

USOS: Como madeira e como combustible é de mala calidade. España é o primeiro produtor mundial de piñóns, que se usan en repostaría, ensaladas etc. Utilizouse para fixar solos areosos e dunas.

ABETO ESPAÑOL

Abies pinsapo

ABETO ESPAÑOL

OUTRAS DENOMINACIONES: Abeto pinsapo, pinsapo.

ORIGEN: É unha especie endémica de serras do sur de España (Cádiz e Málaga), entre os 1000 e os 1800 metros sobre o nivel do mar.

DESCRICIÓN: Árbore de talla media, que pode chegar aos 30 m de altura. Copa piramidal e cortiza fendida lonxitudinalmente. Acículas curtas, de 10 a 15 mm de lonxitude, grosas, ríxidas, de ápice aguzado e dispostas helicoidalmente, o que dá ás pólas un aspecto de cepillo. Xemas enzoufadas de resina ben diferenciadas das acículas terminais. Inflorescencias masculinas amarelas que pasan a vermellas na floración. Inflorescencias femininas verdes pardentas na floración. Piñas cilíndricas, erectas, de 10 a 16 cm de lonxitude e situadas na parte superior da copa.

USOS: Fins ornamentais, paisaxísticos e científicos.

PLÁTANO DE SOMBRA

PLÁTANO DE SOMBRA *Platanus hispanica*

OUTRAS DENOMINACIONES: Plátano de paseo.

ORIGEN: De acordo con algúns autores, os plátanos de sombra proveñen do cruce entre *Platanus orientalis*, do sudoeste asiático, e *Platanus occidentalis*, da zona atlántica dos Estados Unidos. Esta hibridación supонse que se produciu en España, no século XVII, de aí o seu nome. Pódese atopar por toda Galicia, ao ser cultivada e ocasionalmente naturalizada.

DESCRICIÓN: Arbore caducifolia de ata 35 ou 40 m. Tronco grosso e recto coa cortiza castaña, que se desprende en placas e deixa ver manchas amareladas ou abrancazadas da cortiza interna. Follas grandes, cun longo pecíolo, de tres a cinco lóbulos triangulares e con forma de corazón na base, face de cor verde viva e envés máis claro. Florece en abril, ao mesmo tempo que aparecen as follas, e é polinizada coa axuda do vento. Flores unisexuais, moi pequenas e de cor amarela ou verdosa, agrupadas en amentos esféricos colgantes; os amentos con flores femininas son de maior tamaño. Froitos de cor parda, agrupados nunha infructescencia globosa e colgante de 25 a 30 mm de diámetro, que permanece na árbore durante o inverno.

USOS: Moi utilizada con fins ornamentais nas cidades por ter unha agradable sombra, ser resistente á polución e soportar ben a poda. A madeira, dura e resistente, é adecuada para ebanistaría, para elaborar xoguetes e ferramentas e para o contrachapeado. A súa leña é un bo combustible.

TILEIRO AMERICANO

Tilia americana

TILEIRO AMERICANO

OTRAS DENOMINACIONES: Tileiro, tilo americano.

FAMILIA: Malvaceae.

ORIGEN: Leste de Norteamérica, nordeste de Estados Unidos e sueste de Canadá.

DISTRIBUCIÓN: En Galicia é unha planta utilizada como ornamental.

DESCRICIÓN: Árbore de tamaño mediana que pode acadar ata os 30 m. de altura, coa cortiza fendida e de cor gris ou marrón. Follas caducas de 10 a 15 cm. de lonxitude, con forma de corazón e bordo dentado, face verde escura e envés algo más pálido. Florece en xuño e xullo, as flores están dispostas en inflorescencias colgantes nas axilas das follas, sostidas por unha bráctea. Froito leñoso e seco, pequeno e con forma de globo.

USOS: Ten moitos usos medicinais. O máis coñecido é o emprego da infusión de flores ou follas como un analxésico chamado tila.

MACEIRA DE FLOR

Malus floribunda

OUTRAS DENOMINACIONES: Maceira xaponesa, maceira rosa.

ORIGEN: Xapón.

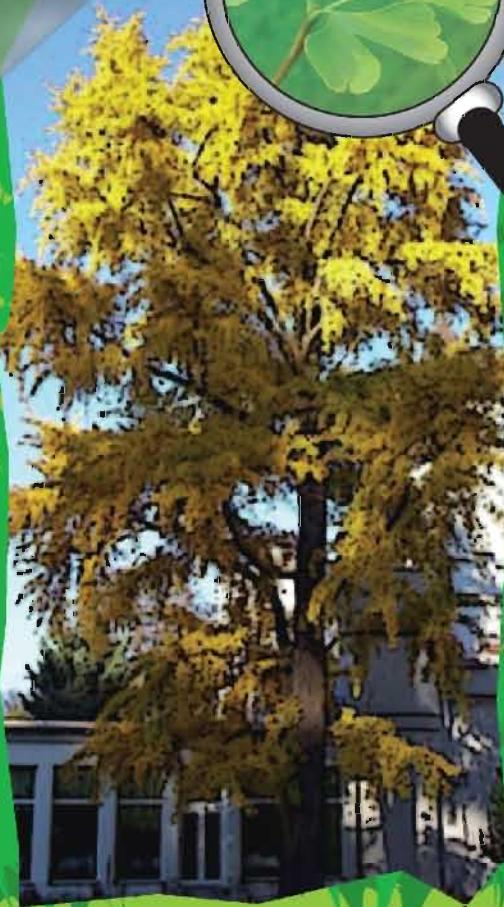
DISTRIBUCIÓN: Árbore ornamental moi empregada en todo tipo de parques e xardíns.

DESCRICIÓN: Pequena árbore de folla caduca de 3 a 4 m de altura, pode alcanzar os 10 m. Follas ovais coa base arredondada e coas beiras dentadas, face de cor verde escura e envés máis pálido. Espectacular floración na primavera, coas pólas áinda espidas e pequenas flores de cor vermella e rosa, dispostas en acios. Froitos no verán, esféricos e de cor amarela.

USOS: É unha das más fermosas maceiras ornamentais pola cor das flores na primavera, dos froitos no verán e das follas no outono.

MACEIRA DE FLOR

XINKGO

Ginkgo biloba

OUTRAS DENOMINACIONES: Árbore dos corenta escudos.

ORIGEN: China central.

DISTRIBUCIÓN: Como pode florecer en diferentes climas, atopámola sementada no sur e no leste dos Estados Unidos, no sur de Francia, en China, en Corea etc.

DESCRICIÓN: Árbore de folla caduca sucesoria ou fósil vivente, da familia das ximnospermas (como os piñeiro e outras coníferas). Pode chegar a vivir 2500 anos e para atopar especies emparentadas hai que buscar no rexistro fósil do pérmico, hai 270 millóns de anos. Ten os sexos separados, porte mediano, pode acadar os 35 m de altura, copa algo piramidal e formada por un ou máis troncos. Cortiza de cor parda agrisada, con fendas, e follas con forma de abanico e cor verde clara. Exemplares masculinos con inflorescencias amarelas en amentos moi numerosos e femininos con flores en grupos de dous ou tres. Froito semellante a unha cereixa, de cor marrón amarelenta e textura carnosa, verde agrisada ao madurar.

USOS: Empregada con fins ornamentais e medicinais dende hai miles de anos. Das follas obtense un extracto que posúe flavonas, e que ao inxerilo aumenta o fluxo sanguíneo central e periférico, o que fai máis eficiente a irrigación do corazón e as extremidades. Estas flavonas teñen tamén "actividade antiagregante", que reducen a formación de coágulos nas veas e arterias e, con iso, o risco de padecer tromboses. Tamén neutralizan os "radicais libres" implicados no proceso do envellecemento.

XINKGO

SOBREIRA

Quercus suber

SOBREIRA

OUTRAS DENOMINACIÓNES: Corticeiro, cortizo, alcornoque.

ORIGEN: Orixinaria da rexión mediterránea occidental.

DISTRIBUCIÓN: Especie autóctona que atopamos nas zonas máis cálidas das rías, onde non é moi abundante, e que se estende cara o interior e cara o sur polos vales fluviais. Polo río Sil chega ata o Bierzo. Polo norte podemos atopala na desembocadura do río Eume.

DESCRICIÓN: Árbore robusta de ata 25 m de altura, co tronco curto, grosso e derecho. Cortiza agrisada, gretada, que ao descortizar pasa de vermella a anegrazada. Follas de 2,5 a 10 cm de lonxitude, persistentes e coriáceas, co bordo enteiro ou dentado-espiñento. Face de cor verde escura e envés abrancazado. Florece entre maio e xuño, pero pode prolongarse ata o outono. Sérvese do vento para a súa polinización. As flores son unisexuais, as masculinas agrupadas en amentos colgantes e as femininas solitarias ou en pequenos grupos. O froito é unha landra ovoide, de cor castaña-avermellada, que madura entre setembro e xaneiro.

USOS: A cortiza úsase na fabricación de tapóns, cortizos tradicionais etc. As landras son un bo alimento para o gando. A leña e o carbón son de boa calidade. No ano 1667, o científico R. Hooker descubriu na cortiza a estrutura celular dos seres vivos.

DRACENA

Cordyline australis

DRACENA

OUTRAS DENOMINACIONES: Cordilina de Nova Zelandia, dracaena, cordiline.

ORIGEN: É unha monocotiledónea endémica de Nova Zelandia.

DISTRIBUCIÓN: Pola tolerancia ao clima frío, a beleza e a facilidade do seu cultivo é moi sementada en xardíns das zonas temperadas do planeta (oeste de Europa e costa occidental de Norteamérica).

DESCRICIÓN: Medra ata os 15 m de altura, primeiro cun tronco único, e logo subdivídese nunha coroa de moitas pólas. As follas teñen forma de espada de 40 a 90 cm de lonxitude e son de cor verde. As flores son de cor crema ou brancas, pequenas e agrupadas nun acio de gran tamaño. O froito é unha pequena drupa branca.

USOS: Moi sementada como árbore ornamental. Polo seu contido en carbohidratos pode comerse logo de cocelo, por iso foron unha importante fonte de alimento nos primeiros séculos da ocupación maorí de Nova Zelandia. Facían grandes buracos onde os cociñaban dous días, despois eran secados ao sol, e así podían durar anos. O tronco e as raíces poden macerarse para facer cordas, e coas follas pódese tecer roupa e calzado. O zumo da planta é bo para as infeccións e con el os primeiros misioneiros facían cervexa. Pódese empregar como adoçante de poucas calorías e como fonte de etanol para facer biocarburantes.

PIÑEIRO SILVESTRE

PIÑEIRO SILVESTRE *Pinus sylvestris*

OUTRAS DENOMINACIONES: Piñeiro rubio, pino silvestre, pino de Valsaín, pino albar.

ORIGEN: Orixinaria e distribuída por unha área moi extensa de Europa e Asia.

DISTRIBUCIÓN: Foi moi abundante en Galicia tras a última glaciación, hai uns 10.000 anos, segundo testemuñan as análises do pole. Hoxe en día só hai bosques de piñeiro silvestres procedentes de repoboacións, sobre todo nas montañas orientais (San Mamede, Queixa, Trevinca, Os Ancares, O Caurel), case sempre por riba dos 800 ou 1000 m de altitude.

DESCRICIÓN: Piñeiro que pode alcanzar entre 30 e 40 m. Tronco grosso, recto e cilíndrico, coa cortiza profundamente fendida e de cor parda avermellada, que se desprende en placas. Follas acículas de 3 a 7 cm de lonxitude, persistentes, de cor verde agrisada, en grupos de dúas e rodeadas na base por unha vaíña membranosa. Florece entre maio e xuño e é polinizada coa axuda do vento. Flores unisexuais, as masculinas reunidas en conos amarelos ou púrpura violáceos e as femininas reunidas en conos avermellados, solitarios ou agrupados por pares. O froito é unha pequena piña de cor parda e a semente ten unha á moi desenvolvida, que madura no outono do ano seguinte ao da floración.

USOS: Utilizada en repoboacións artificiais en zonas de elevada altitude. A madeira, de excelente calidade e con múltiples aplicacións, é a máis apreciada dos piñeiro do país. A leña é moi estimada como combustible. Antigamente empregábase na medicina contra a reuma e outras dores, pero o mellor uso é contra os arrefriados e a tose.

CEDRO DO HIMALAIA

Cedrus deodara

**CEDRO
DO HIMALAIA**

OUTRAS DENOMINACIONES: Cedro del Himalaya, cedro deodara.

ORIGEN: Oeste da cordilleira do Himalaia.

DISTRIBUCIÓN: Constitúe inmensos bosques nas pendentes do Himalaia, entre os 1300 e os 2500 m de altitude, en India, en Pakistán, en Cachemira, en Nepal e en Afganistán. En Galicia é unha árbore ornamental.

DESCRICIÓN: Árbore de gran talla (de 40 a 50 m), pode chegar ata os 70 m de altura. O porte é piramidal ao ter as ramificacións colgantes. A cortiza é gris escura, fendida en escamas irregulares. Acículas longas, de 2,5 a 4 cm de lonxitude ou máis, de cor verde prateada e estreitas. Flores en inflorescencias cos sexos separados que saen no outono. Piñas erectas, ovoides, de 6 a 12 cm de lonxitude e co ápice arredondado.

USOS: Posúe unha madeira excelente, moi duradeira e que desprende un cheiro agradable. Desta extráese unha esencia empregada na perfumaría e con propiedades antisépticas. Tamén se emprega na construcción e con fins ornamentais.

PALMEIRA DE ABANO

PALMEIRA DE ABANO *Trachycarpus fortunei*

OUTRAS DENOMINACIONES: Palmeira de abano, palmeira de Fortune, palma excelsa.

ORIGEN: Leste e centro de China.

DISTRIBUCIÓN: Sementada por todo o mundo.

DESCRICIÓN: Palmeira sempreverde, monoica, dun único tronco de ata 10 ou 15 m. de altura, cuberto cos restos das bases das follas vellas e moitas fibras de cor escura. Grandes follas palmadas no seu penacho apical, divididas en segmentos erectos de cor verde escura e cun largo pecíolo. Inflorescencia más curta que as follas e con gran cantidade de flores; se a inflorescencia é feminina as flores son de cor amarela e de cor verde se son masculinas. Froitos pequenos, esféricos e de cor negra azulada.

USOS: Moi empregada como árbore ornamental ao ser unha das palmeiras más resistentes á friaxe e á calor.

